T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/215
KARAR NO : 2022/350
KARAR TR : 30/05/2022

ÖZET: Ankara Ticaret Odasında çalışan davacının iş akdinin feshinin geçersizliğinin tespiti ile işe iadesi istemine ilişkin davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : E. C
Vekili : Av. İ. K
Davalı : Ankara Ticaret Odası Başkanlığı
Vekili : Av. E. A. Y

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Ankara Ticaret Odası bünyesinde iş akdiyle çalışmakta olan davacının yönetim kurulu kararı ile iş akdinin feshine ilişkin işlemin geçersizliği ve işe iadesi istemiyle idari yargı yerinde iptal ve tam yargı davası açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Ankara 9. İdare Mahkemesinin 27/09/2019 tarihli ve E.2018/2373, K.2019/1904 sayılı kararı**ile, "*İş Kanunu'na tabi iş sözleşmesiyle çalışan davacının iş akdinin feshinin geçersizliği ile işe iadesi istemine ilişkin davanın iş mahkemesinde görülmesi gerektiği"* gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar verilmiştir.

3. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 12. İdari Dava Dairesinin 22/01/2020 tarihli ve E.2019/2429, K.2020/183 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun esastan reddine kesin olarak karar verilmiş ve böylelikle idari yargı yerince yargı yolu bakımından verilen görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

4. Davacı vekili, aynı istemle bu kez adli yargı yerinde feshin geçersizliği ve işe iade istemli tespit davası açmıştır.

B. Adli Yargıda

5. Ankara 19. İş Mahkemesinin 15/06/2021 tarihli ve E.2020/260, K.2021/344 sayılı kararı ile, *"davalı tarafça feshin haklı ya da geçerli nedene dayanılarak yapıldığının ispat edilemediği"* gerekçesiyle iş akdinin feshinin geçersizliği ile davacının işe iadesine karar verilmiştir.

6. Ankara Bölge Adliye 30. Hukuk Dairesinin 14/12/2021 tarihli ve E.2021/2771, K.2021/3319 sayılı kararı ile, *"davacının 5174 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce işçi statüsünde çalışmaya başladığı ve sonrasında kadrolu memur olarak çalışmaya devam ettiği ve bu nedenle statü hukukuna tabi ilişki kurulduğundan idari yargının görevli olduğu"* gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına ve dosyanın mahkemesine iadesine kesin olarak karar verilmiştir.

7. **Ankara 19. İş Mahkemesinin 24/03/2022 tarihli ve E.2022/29 sayılı ara kararı**ile, *"(bağlayıcı) istinaf mercii kararına göre uyuşmazlıkta idari yargının görevli olduğu"* kanaatiyle 2247 sayılı Kanun'un 19.maddesi uyarınca dava dosyası ile idari yargı yeri kesinleşmiş karar örneğinin Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve yargılamanın ertelenmesine karar verilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı

2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"1. İdari dava türleri şunlardır:

a) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

9. 25/10/2017 tarihli ve30221 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan; 3., 11. ve 12. maddeleri 01/01/2018 tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun *"Görev"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"İş mahkemeleri; a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemi adamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına, b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara, c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara ilişkin dava ve işlere bakar."

10. 01/06/2004 tarihli ve 25479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren5174 sayılı "Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun *"Odalar"* başlıklı 4. maddesi şöyledir:

"Odalar; üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslekî disiplin, ahlâk ve dayanışmayı korumak ve bu Kanunda yazılı hizmetler ile mevzuatla odalara verilen görevleri yerine getirmek amacıyla kurulan, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır."

11. Bu Kanun'un *"Oda, borsa ve Birlik personeli"* başlıklı 73. maddesinde; *"Oda, borsa, Birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilenler bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4857 sayılı İş Kanununa tâbidir."*, Geçici 3. maddesinde; *"Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yürürlüğe konulur. Bu yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan tüzük ve yönetmeliklerin, bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir."*, Geçici 12. maddesinde; *"Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte oda, borsa, Birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilmekte olanların, mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunur."* düzenlemeleri getirilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 30/05/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Recep KALKAN'ın davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, Ankara Ticaret Odası bünyesinde iş akdiyle çalışmakta olan davacının yönetim kurulu kararı ile iş akdinin feshine ilişkin işlemin geçersizliği ve işe iadesi istemiyle açılmıştır.

15. Somut olayda, davacının davalı kurum bünyesinde 2002 yılında iş akdi kapsamında aşçı olarak işe başladığı, Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulunun 27/12/2005 tarihli ve 44 sayılı toplantısında alınan karar gereğince 01/01/2006 tarihinden itibaren kadrolu aşçı olarak çalışmaya devam ettiği, 31/12/2018 tarihli dışarıdan hizmet alımı sözleşmesi kapsamında kadrolu aşçıya gerek kalmadığından bahisle 07/09/2018 tarihinden itibaren iş akdinin sona erdirilmesine ilişkin Yönetim Kurulu kararı alındığı, yukarıda anılan Kanun'un yürürlük tarihi olan 01/06/2004 tarihi itibarıyla davacının işçi olarak davalı kurumda çalışmakta olduğu, Kanun yürürlüğe girdikten sonra kadroya alınmaya

yönelik kararın da yukarıda anılan 5174 sayılı Kanun'un emredici hükmü niteliğindeki 73. maddesi gereğince davacının işçi statüsünü değiştirmeyeceği ve bu statüsüne göre de 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tabi olduğu anlaşılmaktadır.

16. Buna göre, idarî yargı yerlerinde açılabilen idarî davaların, bir tarafını idarenin teşkil ettiği ve bunların kamu hukukuna tâbi hukukî uyuşmazlıkları kapsadığı; buna karşın İş Kanunu'na tâbi iş sözleşmelerinin feshinden dolayı işveren ile işçi arasında ortaya çıkan özel hukuka tâbi hukukî uyuşmazlıkların çözüm yerinin iş mahkemeleri olduğu, iş akdinin feshine ilişkin işlemin geçersizliğine ve işe iadesine ilişkin uyuşmazlığın iş mahkemesinde (adli yargı) görüm ve çözümünün gerektiği sonucuna varılmaktadır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurulduğunda; Ankara 19. İş Mahkemesinin başvurusunun reddine karar verilmesi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 19. İş Mahkemesinin 24/03/2022 tarihli ve E.2022/29 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

30/05/2022 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞUYLA KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

5590 Sayılı Kanunu'nun 1. maddesinde, "(Değişik: 17/4/1986 -3277/1 md.) Ticaret ve sanayi odaları, ticaret odaları, sanayi odaları ve deniz ticaret odaları; üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplinini, ahlak ve tesanüdünü korumak ve bu Kanunda yazılı hizmetleri görmek amacıyla kurulan Kamu kurumu niteliğinde tüzel kişiliğe sahip meslek kuruluşlarıdır." hükmü getirilmiş anılan Kanun, 18.5.2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu ile yürürlükten kaldırılmış ve 5174 sayılı Kanunu'nun 73. maddesinde, oda, borsa, birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilenlerin bu Kanunda yer alan hükümler dışında, 4857 sayılı İş Kanununa tabi olacakları hükme bağlanmış; geçici 12. maddesinde de, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte oda, borsa, birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilmekte olanların mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunacağı düzenlenmiştir.

5590 sayılı Yasaya dayanılarak hazırlanan ve 5.8.1983 tarihli ve 18126 sayılı R.G'de yayımlanan, 5174 sayılı Yasa yürürlüğe girdikten sonra da yürürlükte olan Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Personel Yönetmeliğinin 1. maddesinde, "Bu Yönetmelik 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değiştirilen 86 . maddesi gereğince odalar, borsalar ve Birlik memur, sözleşmeli ve geçici personeli ile hizmetlilerin özlük hakları ve ayrılma tazminatı ile ilgili esasları düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır." düzenlenmesi yapılmış, 3. maddesinin (b) bendinde ise "sözleşmeli personel": "(Değişik: 30/4/1990 - 90/377 K.) Asli ve sürekli görevlerde kadrolu memur ve hizmetli personel dışında, sözleşme ile istihdam edilen personeldir." şeklinde tanımlanarak, sözleşmeli personelin, kamu personeli statüsünde olduğu kabul edilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacının 2002 yılında iş akdi kapsamında istihdam edildiği, Oda Yönetim Kurulu kararıyla da iş akdinin feshine karar verildiği, davanın da iş akdine ilişkin işlemin geçersizliği ve işe iade istemiyle açıldığı anlaşılmıştır.

Kuruluş amaçları, kamu yararı; faaliyet konuları ise kamu hizmeti olup, özel hukuk tüzel kişilerine nazaran üstün ve ayrıcalıklı kamu gücüne sahip olan ve tek taraflı işlemlerle, yeni hukuki durum yarattıkları için personeli de kamu hukukuna tabi olan oda, borsa ve birliklerin kamu hizmeti görmek amacıyla 5590 sayılı Yasanın yürürlükte olduğu dönemde personeliyle yaptıkları sözleşmeler idari sözleşme niteliğinde olduğundan, bu sözleşmelerin feshine ilişkin uyuşmazlıkların görüm ve çözüm yerinin de idari yargı yeri olduğunun kabulü gerekir.

Bu durumda, davacının iş akdinin feshine ilişkin işlemin, yargısal denetiminin idari yargı yerlerinde yapılması gerektiği sonucuna ulaşıldığından, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolunda verilen karara katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN